

Наш адрес для кореспонденції: 01015, Україна, Київ, а/я 122, електронна пошта: zovu.org@gmail.com. Наш сайт: http://zovu.org/. Також ви і ваші родичи можете нас знайти в соціальних мережах («Вконтакте» і «Фейсбук»). Номер телефону залишається незмінним 050 993-40-93, (044) 222-54-27. Ждем ваших писем и звонков.



ЗОВУ – Україна

Спецвыпуск «Вне зоны»

№ 5 (25) / 19 марта 2014 г.

слово с воли

**ПРИВЕТСТВУЕМ ВАС,
ДОРОГИЕ НАШИ ЧИТАТЕЛИ!**

Етот номер газети ми целиком решили посвятить вечным ценностям. 9 марта исполнилось 200 лет со дня рождения великого украинского КОБЗАРЯ Тараса Григорьевича Шевченко и весь, 2014 год, во всём мире пройдет под его эгидой. Предлагаем Вам ближе ознакомиться с его творчеством. Материалы по просьбе СОЮЗА подготовлены сотрудниками Национального Киево-Печерского историко-культурного заповедника и Музеем театрального, музыкального и киноискусства Украины.

События, происходящие сегодня в нашей стране, коснулись всех и каждого! Независимо от пола, возраста, места жительства и пребывания, гражданской позиции и вероисповедания мы сейчас негодим, боимся, злимся, мучаемся, беспокоимся, суетимся, стремимся, страдаем, радуемся, хотим, достигаем, теряем, верим, разочаровываемся, ждём... Океан страстей! В него можно «нырнуть с головой» и через время «вынырнуть» в отделении неврозов, получить там постоянную прописку. А то и вообще «захлебнувшись», «пойти ко дну»! Нужно ли Вам ЭТО?! Ведь есть и другой вариант – «удерживаться на плаву» и «быть на гребне волны»!

Сегодня всё зависит от того КАК мы воспринимаем происходящее и КЕМ себя чувствуем: «ЖЕРТВОЙ» положения, несчастной, обесцененной, от которой ничего не зависит, или «ХОЗЯИНОМ» ситуации, осознанно управляющим собственными мыслями, усилиями, намерениями и предпринимающим СОБСТВЕННЫЕ шаги.

Первый путь – путь к БОЛЕЗНЯМ, одиночеству и нищете...

Второй – к насыщенной, яркой жизни! Выбор за вами!

Думаю, Вы со мною согласитесь, что с недавних пор ко всем нам пришло четкое осознание необходимости МИРА. Мира внешнего. А ВНЕШНЕЕ – отражение ВНУТРЕННЕГО. Если каждый из нас начнет с установления мира внутри себя, сумеет сохранить ЗДОРОВЬЕ собственное и близких, то, поверьте, быстрее «выровняется», стабилизируется и общая ситуация в стране.

P.S. Задумайтесь, что будет с Вами через 5–10 лет? Что Вы будете думать о сегодняшних событиях?! К этому времени можно не только узнать себя страхи и оказаться на «обочине жизни». А можно чувствовать себя замечательно, с гордостью вспоминая, что СУДЬБОЙ была дана возможность жить в сегодняшнее уникальное время – время перемен. Лучшее, что сейчас можно делать – это заниматься любимым делом. Делом, которое, если и не приносит доход, то доставляет удовольствие. Используйте правильно время, которым Вы сегодня располагаете.

С любовью, Яна БАРАНОВА,
психолог, психоаналитик
и команда СОЮЗА «ЗОВУ».



Олег Топилко,
начальник научно-исследовательского
отдела музейных программ
и проектов
Национального
Киево-Печерского
историко-культурного
заповедника

Тарас Шевченко – одна з найвидатніших постатей в українській літературі та образотворчому мистецтві: поет, письменник, драматург, художник, громадський діяч, філософ, фольклорист, етнограф, історик. Це людина, яка залишила велику культурну спадщину, вивчення якої є невичерпним та багаторічним процесом, який в свою чергу потребує великої уваги та турботи з боку держави та світової спільноти.

Особистість Тараса Шевченка у всі часи для України була надзвичайно актуальною. Коли потрібні були нові ідеї, нова увага перспективи, завжди звертали до Тараса Шевченка, і не лише як поета і письменника, але й прекрасного художника – живописця і графіка, якого порівнювали з великим Рембрандтом. Як відомо, Т. Шевченко один із перших художників у Російській імперії удостоєний званням академіка гравюри.

Маларська спадщина Тараса Шевченка – художника налічує

близько тисячі творів, серед яких: 210 акварелей, передусім пейзажів; 150 портретів, з яких 43 автопортрети; 27 офортів, з яких – 6 серій «Живописна Україна»; понад 230 олівцевих рисунків ландшафтів України; ескізи, етюдів, начерки – на 360 сторінках рукописів та альбомів. Літературна спадщина – Шевченкіана складає 240 поезій, з них – понад 20 поем; драма «Назар Стодоля»; 20 повістей (до нас дійшло 9); щоденник; автобіографія; фрагменти двох незакінчених драм. Твори Шевченка перекладені приблизно 100 мовами світу.

Вшановуючи 200-річчя від дня народження славного генія українського народу Т. Шевченка спонукає нас сучасників кризь призму століть до нових осмислень його багатогранної творчості і сьогодні.

Навесні 1843 р. Тарас Шевченко вперше, після звільнення від кріпацтва, відвідує Київ, де знайомиться з містом та його околицями. Збереглося чимало малюнків з видами історичних пам'яток, виконаних художником у самому Києві.

Відвідав Тарас Шевченко і Києво-Печерську лавру. Монастир вабив художника своїми чудовими краєвидами, історичними та архітектурними пам'ятками.

У 1844 р. видається його збірок з художньої серії «Мальовнича Україна», де виходить ряд офортів:

СПІВЕЦЬ СВОБОДИ



Олена Корняк,
старший науковий співробітник
Відділу музики Музею
театрального,
музичного та
кіномистецтва
України

200-річчя з дня народження геніального сина українського народу – Тараса Григоровича Шевченка відзначають в Україні низкою мистецьких заходів – в урочистих концертах, фестивалях, виставках, в новому прочитанні його поезій, у виставах на шевченківські сюжети і про життя самого поета. Справді, ім'я Шевченка – поета і художника, суспільного діяча і українського Пророка вартує найпалкіших епітетів і не може ними вичерпатися, як і належить генію. Життєвий і творчий спадок Шевченка осіває незвичайним світлом мистецький світ XIX ст., і незбагнено його поезії та епістолярій продовжують давати відповіді і будити нашу думку в сьогоденному бутті.

Із 47 років життя Шевченка, менше чверті частини свого життя він прожив на волі, тому не варто дивуватися, що тема волі, свободи є найактуальнішою і провідною в його творчості. Завдяки Провидінню і вольовим зусиллям друзів та численних шанувальників його поетичного генія та яскравого обдарування художника, він із кріпака стає вільною людиною. Жити і почувати себе, як вільна людина – ось заповітна мрія поета, яку він висловлює в листі до свого

старшого брата Микити від 15 листопада 1830 р.: «...живу, учусь, нікому не кланяюсь і нікого не боюсь...» – велике щастя бути вільним чоловіком...».

В умовах придушення всього національного у Російській імперії поетична творчість Шевченка перебувала на положенні забороненої діяльності. В радянські часи його творчість, як і надбання інших митців минулого України, часто розглядали через призму концепції «соц-арту» і з точки зору «попередників Великої Жовтневої революції 1917 р.» Цей протилежний крен інколи не давав можливості побачити за образом поета-революціонера особистість самого митця у всіх її протиріччях та неоднозначності, яку приписували «буржуазним перекрученням» в свідомості Шевченка.

Під час навчання у Петербурзькій Академії мистецтв, Шевченко здобув високу академічну освіту. На широкому історико-культурному тлі середини XIX ст. він вирізняється як людина широких знань, талановитий художник і поет, що завжди мислить незалежно й оригінально. На долі митця збулися пророчі слова його батька Григорія, які він промовив віддаючи свої передсмертні розпорядження: «Синови Тарасові із мого хазяйства нічого не треба: він не буде абияким чоловіком; з його буде або щось дуже добре, або велике ледащо, для його моє наслідство або нічого не буде значить, або нічого не допоможе».

Шевченко – поет і художник дійсно став тим «неабияким чоловіком» – окрім власного непересічного творчого доробку, він протягом всього свого жит-

Т. ШЕВЧЕНКО І КИЄВО-ПЕЧЕРСЬКА ЛАВРА

Він був сином мужика і став володарем у царстві духа.
Він був кріпаком і став велетнем у царстві людської культури.
І. Франко

«У Києві», «Київ з-за Дніпра», незакінчений малюнок «Київ з боку Дніпра», на яких змальовано вид на Києво-Печерську лавру з усіма її найбільшими церквами.

У 1846р. Шевченко вдруге в Києві, найбільш відома його художня робота в Києво-Печерській лаврі – сепія «Церква всіх Святих». Кобзар відвідує церкви й печери Лаври – Дальні і Ближні, знайомиться з відомим лаврським монахом Досифеєм: «Мне был знаком отец Досифей, настоятель большого монастыря, и я отправился к нему просить оказать нам великую услугу и просить кого следует, чтобы позволено было посетить нам пещеры не в числе многочисленных богомольцев. Просьба моя была уважена». Досифей (1780 – р.с.н.); світське ім'я й прізвище – Максим Якович Іващенко) – ієромонах Києво-Печерської лаври (з 1816 року), певний час був наглядачем Дальніх печер, з 1841 – ігумен лікарняного монастиря. Автор книжки пошвань «Христианские утешения в скорбях житейских», виданої 1847 року в Санкт-Петербурзі.

Відаючи сьогодні величезну шану Великому Кобзарю, про якого Іван Франко 100 років тому у своїй «Присвяті» сказав: «Він був сином мужика і став володарем у царстві духа. Він був кріпаком і став велетнем у царстві людської культури», Тарас Григорович Шевченко зробив нам грізну пересторогу:

*Погибнеш, згинеш, Україно,
Не стане знаку на землі.
А ти пишалася колись
В добрі і розкоші! Вкраїно!
Мій любий краю неповинний!
За що тебе Господь кара,
Карає тяжко? За Богдана,
Та за скаженого Петра,*

*Та за панів отих поганих
До краю нищить...*

(Тарас Шевченко,
«Осії», глава XIV, Подражаніє)

Тарас Шевченко залишається довіку нашим безсмертним сучасником. Він з нами – живий, непоборний: у назвах вулиць і площ, у пам'ятниках і меморіальних дошках, в мільйонах примірників своїх книг. Одна з найкрасивіших вулиць Києва зветься бульваром Тараса Шевченка. Тут розташований Державний музей Т. Г. Шевченка. Тут у 24 залах зібрано більше 4000 експонатів, які розповідають про життя і творчість поета. Іменем Кобзаря в столиці України названі Національний університет, Державний театр опери та балету, кінотеатр. Ім'я поета носить Інститут літератури Академії наук, республіканська художня школа, одна з станцій Київського метрополітену. Щороку 9 березня, в день народження великого Кобзаря, за кращі твори в галузі літератури, мистецтва й архітектури присуджуються Національні премії імені Тараса Шевченка.

Тож будемо вірити, що як Свята Лаврська земля з майже тисячолітньою могутньою історією, так і буде жити, підніматися і розквітати могутня наша Україна. І ми, сучасники, та наступні покоління будемо дорожити нашою незалежністю, працювати на славу Божу та на славу України. Завершимо могутнім словом великого Кобзаря – Тараса Шевченка:

*Смирітєся, молітєся Богу
І згадуєте один другого.
Свою Україну любіть,
Любіть її...
Во время люте,
В остатню тяжкую минуту
За неї Господа моліть.*

(Тарас Шевченко
«В казематі» XII)



Під час арешту в 1847 р. Шевченко жандарми були здивовані, що поет послішав дорогою і був одягнений у фрак. Але поет пояснив, що послішає на весілля до Миколи Костомарова, де мав бути старшим боярином, не знаючи, що Костомарова і інших членів таємного Кирило-Мефодіївського товариства вже було заарештовано. «Коли так, – сказав один з жандармів, – то де жених, туди треба і бояринові».

Як згадують сучасники Шевченка, арешт ніби зовні не приголомшив поета: під час слідства він був бадьорий, жартував, співав пісні. А коли якийсь жандармський офіцер висловив надію на те, що дасть Бог, усе буде гаразд і ще заспіває його муза, Тарас Григорович жартівливо відповів: «Не який біс нас сюди заніс, коли б не ця бісова муза».

Після арешту членів Кирило-Мефодіївського товариства, перебуваючи в неволі, Шевченко створив цикл поезій під загальною назвою «В казематі». Сум за волею, розпач щодо власного положення, гнів, обурення, печаль по рідній землі – ціла гама власних почуттів, однак не завадила поету побачити горе іншої людини. В травні 1847 р. Шевченко пише поезію своєму другу – Миколі Костомарову:

*«... І я згадав своє село.
Кого я там коли покинув?
І батько й мати в домовині...
І жалем серце запеклось,
Що нікому мене згадати!
Дивлюсь: твоя,
мій брате, мати
Чорніше чорної землі
Іде, з хреста неначе знята...
Молюсь! Господи, молюсь!
Хвалить тебе не перестану!
Що я ні з ким не поділю
Мою тюрму, мої кайдани!»*

